

COR ROOS, VOORZITTER VAN DE NVA:

“Alle watermensen onder één dak”

De Nederlandse watersector kent vanouds twee personenverenigingen van mensen die in hetzelfde vakgebied werkzaam zijn. De Vereniging van Waterleidingkundigen in Nederland, die bij zijn 100-jarig bestaan in 1999 het predicaat Koninklijk verwierf (KVWN), en de Nederlandse Vereniging voor Waterbeheer (NVA), die in 2008 de leeftijd van 50 jaar bereikt. Qua leden liggen de verhoudingen andersom: de NVA is veruit de grootste met 3.000 leden, tegenover de KVWN met 1.000 leden. Sinds enkele jaren hebben beide verenigingen een koepelorganisatie gevormd (de Waterfederatie), staan de activiteiten open voor elkaars leden en zijn de algemene jaarvergaderingen gecombineerd. In de komende najaarsvergadering wordt in beide verenigingen een voorstel tot fusie aan de orde gesteld. Onderwerp voor een gesprek met de voorzitter van de grootste van de fusiepartners, de NVA, drs. Cor Roos, bij het Waterschap Rijn en IJssel in Doetichem.

Wordt de NVA binnenkort opgeheven?

“Zover is het nog niet. We gaan eerst feestelijk ons 50-jarig bestaan vieren. Daarna gaan we werken aan de fusie met de KVWN. Als besturen zijn we het erover eens dat fusie de horizon is waar we in 2008 naar toe willen. Die gedachte wordt nu in beide verenigingen breed uitgezet. We beginnen in de komende najaarsvergaderingen. Martien den Blanken, de voorzitter van de KVWN, en ik stellen op dezelfde dag op dezelfde tijd dit voorstel in die algemene ledenvergaderingen aan de orde. Daarna volgt een brede discussie in de vele verbanden die met name de NVA kent. Maar geen ongestructureerde discussie. Vanuit de dagelijkse besturen, die allebei heel bewust en heel duidelijk ‘go’ hebben gezegd, zullen we regie op het proces voeren.”

Wat is je motivatie om dit proces in te gaan?

“Beslist niet om groter te worden. Als NVA hebben we nu 3.000 leden en met de KVWN erbij worden dat er een kleine 4.000. Een aantal mensen is van beide verenigingen lid. Dat groter aantal leden maakt de zaak niet wezenlijk anders. Wat we willen bereiken, is een verband waar alle professionals uit de watersector elkaar kunnen ontmoeten, zowel regionaal als landelijk en ieder op zijn gebied.”

“Als NVA kennen wij een behoorlijke differentiatie. We hebben programma-groepen die gericht zijn op de verschillende onderdelen van het waterbeheer. We kennen de specialistische kringen waarin specialisten bijeenkomen en doorgaans hun eigen programma bepalen. Maar we hebben ook de regionale kringen waarin met name de mensen van de werkvloer elkaar ontmoeten, het bedieningspersoneel van de rwzi's, de medewerkers die belast zijn met de verschillende soorten onderhoud van installaties, maar ook van gemalen, van waterlopen, tot en met het maaien en het baggeren aan toe.”

“De KVWN is vanouds veel meer een club van directeuren en stafmedewerkers geweest en gebleven. Daar vind je geen fitters onder de leden. Maar dat hoeft niet zo te blijven. Van die eenzijdigheid willen we af. Ik zie de NVA en ook de nieuwe gefuseerde vereniging als een schil om vele activiteiten die we als bestuur aansturen, maar die vooral uit de mensen zelf voortkomen, uit de kringen, secties en specialistengroepen. Die bepalen zelf hun activiteiten en stellen hun eigen agenda vast.”

Denk je dat er voldoende binding zal zijn?

“Leden voor leden' is altijd ons motto geweest en dat zal het ook blijven. Dat zie je in het bijzonder in onze opleidingen. Mensen die in de praktijk werkzaam zijn, worden opgeleid of bijgeschoold door mensen die ook in de praktijk werkzaam zijn, maar meer ervaring hebben of meer kennis. Dat was vroeger zo, maar dat is nu ook nog zo met de Stichting Wateropleidingen. De stichting verricht de organisatie. Die ligt in professionele handen. Maar de opleiding zelf wordt verzorgd vanuit de ervaring in de praktijk.”

“De NVA is een personenvereniging en geen belangenvereniging, zoals de Unie van Waterschappen en de VEWIN. Bij de NVA kunnen de leden vrij met elkaar spreken, ervaringen en gedachten uitwisselen en die meenemen naar hun eigen organisatie. Daar kunnen ze er dan wat mee doen. Bij de NVA zijn de actiemogelijkheden beperkt. Onze kracht is dat we het hele veld afdekken, van de top tot aan de werkvloer, dat we breed verankerd zijn bij de adviesbureaus, de waterbeheerders en de industrie. Alleen vanuit de gemeenten en de provincies hebben we nog te weinig leden.”

Is er draagvlak voor samengaan?

“Ja, draagvlak is er zeker. Twee à drie jaar geleden hebben we binnen het NVA-

bestuur wel eens de discussie gehad of we één vereniging moesten blijven of dat we de zaak moesten splitsen in de regionale secties en de beleidsdenkers. We hebben er toen voor gekozen om bijeen te blijven. Het sectiebestuur van de regionale kringen heeft een eigen vertegenwoordiger in ons hoofdbestuur.”

“Ik geloof heilig in de breedte van de vereniging. Bij ons hoor je veel meer wat er onder de mensen leeft dan in je eigen bedrijf. Daar zit de hiërarchie ertussen, in de NVA niet. Samen met de KVWN wordt dat veld nog breder. Dat sluit aan bij ontwikkelingen die je overal ziet.”

“In de najaarsvergaderingen presenteren we een houtskoolschets van een eerste opzet. Daarna gaan we er verder mee aan de gang. Ik vind wel dat we op twee punten goed moeten letten. Het eerste is dat de regionale secties hun eigen identiteit en betekenis houden. Het tweede is dat we niet teveel waterketen moeten worden. Dat de verschillende onderdelen van de keten als eigen vakgebieden zichtbaar blijven.”

Hoezo te weinig leden uit de gemeenten?

“Ik denk met name aan de mensen die zich binnen de gemeenten met de riolering bezighouden. De rioleringscursussen zijn goed bezet. De opleidingen worden goed gevolgd, maar de mensen worden geen lid van de NVA. Stichting RIONED is bij de gemeenten het verband dat het meeste aanspreekt. Met alle aandacht voor het gemeentelijk waterbeheer is in die hoek zeker verdere groei mogelijk. Onze kern blijft het werk in de secties. Twee keer per jaar treffen de leden elkaar in de landelijke vergadering. Daar kan dan ook de nieuwsgierigheid ontstaan naar wat er in de andere groepen gebeurt. En dat veld wordt steeds breder. De Vereniging voor Waterstaatsbestuur en Waterstaatsrecht heeft onlangs zichzelf opgeheven en hun leden hebben een sectie van de NVA gevormd. Een sectie van juristen die allemaal wat met water hebben. Nu kunnen ook de fitters erbij komen. Voor de nieuwe vereniging is dat een uitdaging, om ook in het drinkwaterveld het bedieningspersoneel, de onderhoudsmonteurs en de distributiemensen erbij te halen. Deze mensen ervaringen te laten uitwisselen en hun blik te verruimen.”

Wordt het lagere werk niet juist meer afgestoten?

“Ja, die ontwikkeling zie je zeker, dat uitvoerend beheerswerk meer en meer uitbesteed wordt. Er vindt een opschaling van beroepen plaats als gevolg van de automatisering en de uitbreiding van bijvoorbeeld het proces van afvalwaterzuivering met nieuwe zuiveringsstappen. Ook doen nieuwe technieken hun entree, zoals de MBR-technologie. Die vragen doorgaans hoger geschoold personeel.”

“Wij blijven mikken op de medewerkers van de waterbeheerders. Die ontmoeten

elkaar vooral in de regionale kringen. Deze hebben vier à zes keer per jaar hun eigen bijeenkomst in de regio. Zij hebben hun eigen blad 'Neerslag', vroeger was dat 'De Klaarmeester'. Maar de mensen op de werkvloer zijn niet meer alleen op de rwzi's werkzaam. Ze bedienen en onderhouden de gemalen en zijn belast met ecologisch beheer van waterlopen. Daar hebben we veel energie ingestoken en daar heeft zich veel beroepstrots ontwikkeld, veel bewustzijn. Eens per jaar komen alle kringen bijeen in een landelijke bijeenkomst."

Is de fusie een ondersteuning van de vorming van waterketenbedrijven?

"Nee, deze fusie moet zeker niet als een politiek statement gezien worden. Ik geloof ook niet zo in grote besparingsmogelijkheden binnen waterketenbedrijven. Wel in de mogelijkheden tussen de bedrijven om beter samen te werken, in de ontmoeting van deskundigen. Onze ambitie is één huis te vormen voor alle watermensen. De Waterfederatie die er nu is, is een tussenstap op weg naar fusie. Ook de organisaties die we samen hebben, zoals Stichting Wateropleidingen en Aqua for All zullen er alleen maar sterker van worden. De buitenwereld verandert overigens ook voortdurend. Daar moeten we op inspelen."

"Wij zijn lid van de European Water Association (EWA). Peter Glas, dijkgraaf van De Dommel, is daarin als NVA-lid onze vertegenwoordiger. De EWA gaat veel meer de kant van belangenbehartiging op dan bij de NVA past. Vraag is dus of wij daarvan lid moeten blijven of dat de Unie van Waterschappen daarin Nederland moet gaan vertegenwoordigen."

"Ook het beheer van zoet en zout water groeit naar elkaar toe. Het RIZA en het RIKZ gaan op

in één organisatie. Ook bij ons kan het beheer van het zoute water een plek krijgen."

Kan het bestuurswerk liefdewerk blijven?

"Dat is een punt van onderzoek. Het voorzitterschap kost mij veel (vrije) tijd. We hebben nu twee vaste medewerkers op het secretariaat. Alle bestuurders hebben hun eigen portefeuilles. We werken daar nog volgens het principe 'leden voor leden'. Maar er is een grens. Wordt het voorzitterschap een dagtaak? Moet er een directeur komen, zoals bij de VEWIN? Dat zijn punten van onderzoek in de komende tijd. Ook de buitenlandse contacten vragen meer en meer aandacht."

Hoe ben je zelf in dit vakgebied terechtgekomen?

"Ik ben in 1978 biologie gaan studeren aan de Universiteit van Amsterdam. In 1959 geboren in Apeldoorn, opgegroeid in het Gooi. In 1985 ben ik als aquatisch eco(toxico)loog afgestudeerd bij Joop Ringelberg en meteen daarna bij Witteveen+Bos gaan werken aan de ontwikkeling van methoden van ecologische waterbeoordeling, voor de STOWA. Dat deden we samen met andere ecologen die elders werkten. We borduurden voort op het werk van de Werkgroep Biologische Waterbeoordeling en op dat van CUWVO-V. Het in dienst treden bij Witteveen+Bos was indertijd een grote stap voor een bioloog. Ik moest daar nieuwe kennis operationeel maken en dat als nieuwe eend in een overwegend civiele bijt. Maar ik heb er nooit spijt van gehad."

"Na 13 jaar Witteveen+Bos ben ik in dienst gekomen

van het Hoogheemraadschap Uitwaterende Sluizen. Hans van der Vlist was toen dijkgraaf. Die was een meester in het oplaten van ballonnen. Wij mochten dan de haalbaarheid daarvan nader bestuderen en de implementatie voorbereiden. Ik heb daar drie jaar gezeten, van 1997 t/m 1999, een inspirerende tijd. In 2000 heb ik de overstap van beleid en onderzoek naar het beheer gemaakt. Ik ben toen bij Waterschap Rijn en IJssel directeur uitvoering geworden in het middendeel van het beheersgebied. Vanaf 2003 ben ik daar secretaris-directeur. Een prachtbaan."

Wat gebeurt er als de fusie van NVA en KVWN afgewezen wordt of niet lukt?

"Onze ambitie is alle waterdisciplines onder één dak te brengen. Ik heb het al eerder gezegd. Maar we kunnen ook apart verder en goed blijven samenwerken. Toch denk ik dat de fusie erg belangrijk is. Er is een groot cultuurverschil tussen de drinkwater- en de afvalwaterwereld. Dat uit zich in de mentaliteit ten aanzien van veiligheidseisen, in de manier waarop men met geld omgaat, in de invloed van de publiciteit. Probeer de pers maar eens te interesseren voor afvalwaterzuivering. Als er daarentegen met het drinkwater iets mis is, zitten ze zo op je nek. Voor of na de kraan is een groot verschil. Water verandert daar van grondstof in afvalstof. Juist dat fenomeen vraagt begrip over en weer."

"Het waterbeheer politiseert ook. Dat komt door de aandacht voor veiligheid, de

"Het waterbeheer politiseert"

gevolgen van de klimaatverandering en de invoering van de Kaderrichtlijn Water. Waterschapsbesturen worden binnenkort anders gevormd. De invoering van het lijstenstelsel opent de deur voor politieke partijen. Gemeenten maken gemeentelijke waterplannen, worden zich meer van hun waterbeheerstaken bewust. Water wordt een gespreksonderwerp in gemeenteraden. Binnen onze vereniging kennen we nu een contactgroep stedelijk waterbeheer."

"Wat ik in ieder geval zou willen voorkomen is dat de NVA gezien wordt als een vereniging van alleen medewerkers van waterschappen. We zijn altijd veel breder geweest. Dat zie je ook aan de laatste voorzitters: Joost de Jong werkte bij het RIZA, Willem van Starckenburg bij een adviesbureau, ik bij een waterschap."

"Met de KVWN komt ook de drinkwatersector erbij met zijn grote bedrijven als Vitens en Evides, zijn vele buitenlandse contacten en buitenlandse activiteiten. Dat maakt de fusie voor alle leden interessant."

Maarten Gast